

ZAAKNUMMER [indien van toepassing]
STELLER Werkgroep onderwijs-zorg, namens hen C. van Stiphout
TELEFOON 0229-856255

DATUM 19 maart 2020
AAN Bestuurlijk overleg Madivosa
BIJLAGEN 2

ONDERWERP Beleidsnotitie Onderwijzorgarrangementen
REGIONALE AGENDA Ja, Passend Onderwijs

DOSSIERHOUDERS Dirk Kuipers
Samir Bashara
AMBTELIJKE Risa Homan
OPDRACHTGEVER

Advies:

- 1. In te stemmen met de beleidsnotitie onderwijs-zorg arrangementen in Westfriesland**
- 2. In te stemmen met de vervolgstappen om deze beleidsnotitie over onderwijs-zorg arrangementen in samenspraak met alle betrokken partijen te implementeren.**

Aanleiding

Landelijk is er veel aandacht voor de aansluiting onderwijs en jeugdhulp vanuit het kabinet en de coalitie onderwijs-zorg-jeugd. Ook in Westfriesland is duidelijk dat de aansluiting van de jeugdhulp op de ondersteuning vanuit het onderwijs niet optimaal is. Dit levert veel onduidelijkheid op voor de uitvoering op het gebied van taken, rollen en verantwoordelijkheden. De zeven Westfriesse gemeenten hebben daarom in afstemming met de samenwerkingsverband West-Friesland (primair en voortgezet onderwijs) een beleidskader uitgewerkt voor het combineren en op elkaar afstemmen van onderwijs en jeugdhulp. Dit biedt een inhoudelijk én financieel kader voor de samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp. In de notitie zijn uitgangspunten en verantwoordelijkheden omschreven. Dit alles vanuit de doelstelling dat kinderen in Westfriesland zich ononderbroken en in de eigen omgeving kunnen ontwikkelen.

De Westfriesse gemeenten hebben als ambitie dat elk kind zich optimaal en ononderbroken kan ontwikkelen. Dit zo inclusief en passend mogelijk. Een kind kan hiervoor ondersteuning nodig hebben vanuit zowel het onderwijs als jeugdhulp. Hierbij moeten de kaders voor de uitvoering in zowel het onderwijs als de jeugdhulp helder zijn.

Kaders

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Jeugdwet en onderwijs is verantwoordelijk voor de uitvoering van de wet op het passend onderwijs. Het onderwijs heeft daarbij tot taak zo thuis nabij mogelijk een passend onderwijsaanbod te realiseren.

De wet passend onderwijs en de Jeugdwet bieden een kader om de ondersteuning van jeugdigen in en buiten scholen integraal aan te pakken, dicht bij hun belangrijkste leefdomeinen. Deze wetten zijn opgesteld als spiegelwetten. In beide wetten zijn bepalingen opgenomen met betrekking tot wederzijdse afstemming tussen schoolbesturen/samenwerkingsverbanden en gemeenten omtrent het ondersteuningsplan van het onderwijs enerzijds en de beleidsplannen van de gemeenten voor de jeugdhulp (het sociaal domein) anderzijds. Wanneer vanuit deze wettelijke kaders een op overeenstemming gericht overleg (OOGO) jeugd gehouden wordt, zal ook over deze notitie overeenstemming bereikt moeten worden.

De gemeente en de samenwerkingsverbanden van het onderwijs (en daarmee de schoolbesturen) zijn dus gezamenlijk verantwoordelijk voor een sluitend aanbod aan ondersteuning en jeugdhulp voor jeugdigen en hun ouders. Ieder heeft daarbij eigen expertise en deskundigheid. Hierbij staat het belang van het kind voorop.

Hoewel de wettelijke verantwoordelijkheden dus in de wet op de jeugdhulp en de wet op het passend onderwijs zijn geregeld, is dit zeker geen sinecure en blijkt dit niet eenduidig te zijn.

Argumenten

Om de doelstelling te behalen dat elke jeugdige zichzelf optimaal en ononderbroken kan ontwikkelen in een omgeving en met een aanpak die passend en daarnaast zo thuis nabij mogelijk is, gaan we in dit beleidskader uit van een aantal uitgangspunten.

- Een onderwijs/zorg arrangement is een integrale samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp. Het gaat hierbij op dit moment om maatwerk. In een onderwijs-zorgarrangement wordt altijd gestreefd naar een gezamenlijk samenhangend beeld van verklaringen en doelen van de problematiek van een kind, zowel thuis, op school als in andere contexten.
- Het samenhangende beeld van de problematiek van het kind wordt vertaald in verschillende resultaten en doelen voor het kind thuis, op school en in de wijk. Deze resultaten en doelen staan niet op zichzelf, maar worden vastgelegd in het perspectiefplan van de jeugdhulp en het onderwijsperspectiefplan van het onderwijs. Deze vorm van samenwerking tussen het onderwijs en de jeugdhulp past dus in het resultaat gestuurd werken.
- Het onderwijs is (financieel en inhoudelijk) verantwoordelijk voor het behalen van de onderwijs gerelateerde doelen. De gemeente is financieel en inhoudelijk verantwoordelijk voor het behalen van de aan jeugdhulp gerelateerde doelen. Zowel het onderwijs als de gemeente hebben dus de vrijheid dit zelf vanuit hun eigen expertise in te vullen en vorm te geven.
- Er worden vier verschillende situaties of 'arrangementen' onderscheiden waarbij het verschil zit in waar het zwaartepunt ligt in het onderwijs of de jeugdhulp, maar waarbij beiden elkaar aanvullen.

Arrangement 1

In arrangement één 'onderwijs' komt vrijwel alle ondersteuning die nodig is vanuit het onderwijs. De medewerker van het wijk- gebiedsteam in de school is echter wel op de hoogte van eventuele jeugdhulp in de thuissituatie en kan meedenken met de school wat betreft de vrij toegankelijke voorzieningen.

Arrangement 2

In arrangement twee 'onderwijs/jeugdhulp' is een combinatie van onderwijs ondersteuning en ondersteuning vanuit jeugdhulp noodzakelijk om een schoolloopbaan mogelijk te maken. Hierbij worden doelen geformuleerd, waarbij helder is wie inhoudelijk en financieel verantwoordelijk is voor het behalen van deze doelen. De wijk- gebiedsteammedewerker in de school is de sleutel naar de inzet van jeugdhulp.

Arrangement 3

In arrangement drie 'jeugdhulp/onderwijs' zit de jeugdige in een jeugdhulpsetting. Hierbij is de jeugdige leerplichtig en levert het onderwijs daarom onderwijs op maat. Ook hierbij worden heldere doelen geformuleerd en is helder wie waar (financieel) verantwoordelijk voor is. Er is dus géén sprake van een vrijstelling van de leerplicht.

Arrangement 4

In arrangement vier 'jeugdhulp of langdurige zorg' is de jeugdige vrijgesteld van de leerplicht. Hierbij wordt gestreefd naar tijdelijkheid, en kan financiering voor een plek voor deze jeugdige vanuit verschillende wetten komen. Bij perspectief op onderwijs zal afstemming worden gezocht met de samenwerkingsverbanden voor eventuele terugkeer naar of eerste start binnen een onderwijssetting.

Het streven is om zo min mogelijk vrijstellingen van de leerplicht (arrangement 4) af te geven. Als een vrijstelling van de leerplicht noodzakelijk is, dan zo tijdelijk als mogelijk is.

Maatschappelijk draagvlak

Dit beleidskader is tot stand gekomen in samenwerking en samenspraak met de beide samenwerkingsverbanden van Westfriesland. Binnen beide samenwerkingsverbanden is de notitie aangenomen tijdens hun algemene ledenvergadering in december 2019.

Een aantal jeugdhulpaanbieders is in de afgelopen jaren, vanuit de jeugdhulp, vormen van onderwijs gaan bieden. Vanaf 1 januari 2020 ligt de verantwoordelijkheid om onderwijs ondersteuning te regelen voor het kind bij het onderwijs. Bij nieuwe aanvragen kan dit gevolgen hebben voor de bekostiging van activiteiten op het gebied van onderwijs bij jeugdhulpaanbieders. Voor reeds afgegeven beschikkingen geldt continuïteit van zorg. In het vervolgtraject worden deze jeugdhulpaanbieders hier verder in meegenomen.

Financiële consequenties

In deze beleidsnotitie wordt specifiek aangegeven en onderstreept dat de aansluiting jeugdhulp en onderwijs een gedeelde inhoudelijk én financiële verantwoordelijkheid is van het onderwijs en de gemeente.

Op dit moment betalen wij onderdelen uit de Jeugdhulp die onderwijs gerelateerd zijn. Dit zal mogelijk, op basis van deze beleidsnotitie in de toekomst gaan veranderen. De verwachting is dat hiermee kosten kunnen worden voorkomen, doordat de rollen, taken en verantwoordelijkheden tussen de gemeente en het onderwijs duidelijker worden. Hierin zullen wij dus op gepaste wijze streven naar cofinanciering met het onderwijs.

Communicatie

Onderdeel van het vervolg op deze notitie is een uitvoeringsplan. Hierbij zal nadrukkelijk aandacht zijn voor het meenemen van alle betrokken partijen op verschillende manieren. Het gaat hierbij om de medewerkers in de wijkteams van de gemeenten, de jeugdhulpaanbieders, de leerplichtambtenaren, het uitvoerend personeel bij de schoolbesturen en het samenwerkingsverband Vo Westfriesland en het samenwerkingsverband de Westfriese Knoop.

Op 18 december 2019 heeft een eerste bijeenkomst voor jeugdhulpaanbieders in samenwerking met de inkoopafdeling plaatsgevonden. Het gaat hierbij om de jeugdhulpaanbieder die in de afgelopen jaren vanuit jeugdhulp onderwijs gerelateerde activiteiten zijn gaan ontwikkelen. In 2020 zullen zij betrokken blijven bij de verdere uitwerking van deze notitie.

Realisatie

Dit beleidskader geeft richting, maar geeft niet alle antwoorden op de vragen en de dilemma's in de uitvoering. Daarom zal in het vervolg een uitvoeringsnotitie met handvatten voor de uitvoering gemaakt worden.

Het formuleren en het bepalen wie voor welk doel verantwoordelijk is, vraagt ook nog om nadere toelichting. Daarom zal er in het vervolgtraject aandacht zijn voor het 'oefenen' hiermee, met alle betrokken partijen. Vanuit de gemeente hebben de wijk- gebiedsteammedewerkers in de school van een belangrijke rol in de bepaling welke verantwoordelijkheid onder de jeugdhulp valt.

Voor de jeugdhulpaanbieders die in de afgelopen jaren activiteiten hebben ondernomen op het terrein jeugdhulp en onderwijs heeft dit consequenties. Dit omdat de gemeenten in Westfriesland de onderdelen die onderwijs gerelateerd zijn niet meer gaat inzetten vanuit de jeugdhulp. Het is aan het onderwijs zelf of ze er voor kiezen om deze partijen in te schakelen om de onderwijs-gerelateerde doelen te behalen of andere vormen kiezen om dit te realiseren.

In het huidige beleidskader wordt er binnen de arrangementen uitgegaan van maatwerk. Inhoudelijk zal er door de werkgroep OZA ook in het vervolgtraject gekeken worden naar mogelijkheden voor groepsgewijze inzet in plaats van maatwerk. Er kan immers sprake zijn van een en dezelfde problematiek bij een bepaalde grotere groep leerlingen in het regulier of speciaal onderwijs. Vereist hiervoor is inzicht in de problematiek van deze groep leerlingen, dit inzichtelijk te maken in een data dashboard en vervolgens in overleg bijpassende ondersteuning vanuit zowel het onderwijs als de jeugdhulp te realiseren.

Deze beleidsnotitie en dit voorstel hebben een directe relatie met het Transformatieplan Jeugdhulp Westfriesland. Binnen deelproject twee van dat plan is het projectplan "Handreiking en afwegingskader onderwijszorgarrangementen Westfriesland" opgesteld. Met dit projectplan wordt verzocht middelen vrij te maken voor de inzet van een projectleider om het implementatieproces van 2020 te begeleiden.

Bijlagen:

- Beleidsnotitie Onderwijszorgarrangementen in West-Friesland